

del voltant, molta part de la província y moltes altres que 'n la mateixa hi deuen recorts.

En dit dia 5 feu un any en que á primeres hores del dia s' escampá la noticia terrible de dit robo comés per má sacrilega, causant en tota aquesta comarca un gran trastorn per la perdua de tal prenda.

En aquest dia va fer un any en que tant les Autoritats civils, militars, com eclesiástiques no 's cansavan d' indagar, fer registres, interrogatoris y altres moltes diligències y gestions per lograr la aparició de tal Reliquia; passaren dies y més dies treballant pera la readquisició de la Santíssima Veracreu, pero tot fou inútil, la Reliquia no aparegué en cap part del mon, ningú n' ha sapigut donar rahó, ningú n' ha sapigut rastre de cap mena, causant com es natural á totes les persones que la veneravan un verdader estat anguniós. Ningú s' ho explica, ningú ho comprèn, ningú deixa de lamentar tal perdua á cada moment, majorment quan venen á la memoria les funcions que 's verificaban en nostre iglesia Paroquial, actes y festes de que tal reliquia n' era l' origen ó 'l compliment de tals ó quals aconteixements, allavors, allavors se recordan aquells temps en que tal imatge coronava aquesta vila de gloriá, en que tal imatge era l' idol de tota aquesta comarca y de moltes parts del mon. En aquells moments y en aquesta diada al recordar sos prodigis, les persones de més avansada edat, s' afanyavan á explicar recorts y miracles d' aquella imatge la que era la salvació de tempestats, l' alivi de epidemies y privació de grans y considerables perdues en tota aquesta comarca y la de innumerables eures en persones que acudían á ella de totes parts, pordigis que 'n temps més antics passavan ab més fre-

cuencia que 'n l' época que atravessem.

Durant aquest any es notable la falta que 'us ha fet la presencia d' aquesta santa reliquia, especialment en les visites qu' hem tingut de gent de llunyanes terres, que venia decida á fer novenes y devocions y tants altres actes que resultavan en bé de la Parroquial iglesia y en bé de la població, y que al ser aquí y al enterrarse de tal perdua, encare que 's procurin les mateixes oracions y remeys que quant hi havia la Reliquia, se 'ls hi veu que marxan ab certa recansa y ab certa intranquil·litat, y no contents y satisfets com en l' época de la Santíssima Veracreu.

Molts y molts son els fets miraculosos que 's contan y 's troban en certs escrits que 's guardan en aquest archiu parroquial, pero sols ne copiaré algún d' una gran colecció que s' ha trobat en el mateix, els quals ocupan unes quantes fulles enumerades que comensan per el fòlio 325 y acaba ab el 338. Se comprèn qu' era un llibre molt més gros, haventse perdut les demés fulles y cobertes. En el fòlio 325, s' hi llegeix ab grants dificultats el següent, escrit en catalá.

«En lo any del Senyor de mil doscents, estaban molts dimonis en una cova de Fluviá, los quals feyan grans danys en els habitants de aquesta vila de Besalú y lo poble considerant lo que se podia fer pera sosegar tants danys, tractá ab lo Rvt. Prior, Sacristans y Canonges de l' iglesia de Santa María, fer una solemne professó y ab tot lo clero de San Vicens; y anant cantant solemnement á la Santíssima Veracreu molts himnes y cantichs y lletanias pregant á Deu perque intercedís de la Santíssima Veracreu y los hi tragués aquella plaga de aquella cova del Fluviá: y aixís fou, que arriant lo Rvt. Prior ab tota la professó